

УДК 352/354

Довгошия І. – ст. гр. БАМЗ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПЛИВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гарматюк О.О.

Dovgoshiya I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INFLUENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION FOR SOCIAL-ECONOMIC RELATIONS IN UKRAINE

Supervisor: Ph.D., Associate Prof. Garmatiuk Oksana

Ключові слова: публічне управління, адміністрування, державне регулювання, економіка, суспільно-економічні відносини.

Keywords: public administration, administration, state regulation, economics, socio-economic relations.

Управління є основою для забезпечення рівноваги у системі суспільно-економічних відносин, фактором сталого розвитку, інструментом удосконалення діяльності людей, розвитку їх творчих здібностей та креативності мислення. Управління суспільством має багато різних особливостей в залежності від стадії цивілізаційного розвитку, рівня науково-технічного прогресу, ступеня зрілості технологій і інтелекту. В умовах швидких технологічних і інтелектуальних трансформацій управління суспільно необхідними технічними системами, управління державою суттєво починає відрізнятися від креативних факторів впливу на механізм публічного управління в муніципальному утворенні, від менеджменту в політичній партії тощо.

Сучасне публічне управління та адміністрування економіки повинно опиратись на систему певних методів – це сукупність способів, прийомів та засобів державного впливу на соціально-економічний розвиток країни. Публічність зменшує методи прямої дії за допомогою яких держава безпосередньо втручається в економічні процеси, а саме зменшує частку інструментів які діють через держзамовлення, надання субсидій, субвенцій, дотацій, через ліцензування та квотування економічних процесів, фіксоване ціноутворення основних товарів та послуг тощо. З іншого боку, в умовах демократизації суспільства, децентралізації економіки, розширення повноважень ринку та ступеня публічного управління зростає значення методів непрямої дії. Непрямі методи державного регулювання економіки – сукупність опосередкованих засобів державного впливу на діяльність суб'єктів економіки (система правових та економічних методів). У демократичному суспільстві особливу роль відіграє публічна думка. Подія має сенс тільки тоді, коли про неї повідомили ЗМІ (засоби масової інформації). Якщо ж такого повідомлення не було, то можна вважати, що не було і самої події. Інформаційний простір служить полем впливу на масову свідомість, на політиків, на конкурентів, на владу. Відкрите суспільство, прозора влада, звіт перед платниками податків – це нові поняття, що базуються на суспільній думці.

Публічна влада покликана діяти перш за все в інтересах колективу. На ділі це не завжди буває так: Її часто привласнюють і використовують в своїх інтересах сили, які домінують в цьому колективі економічно, політично, ідеологічно. У певних ситуаціях вона може перетворитися в особисту владу керівника, а носії публічних повноважень колективу можуть займати позиції, прямо протилежні інтересам колективу. Але і в тому випадку, коли публічна влада діє в цілому в інтересах колективу, у органів публічної влади, її кадрового складу, службовців, керівників громадських об'єднань є також власні інтереси. В кінцевому рахунку ці протиріччя вирішуються шляхом приведення публічної влади у відповідність до волі колективу. Публічна влада відрізняється від приватної корпоративної влади, яка застосовується в непублічних колективах. Загальні соціальні інтереси і цілі породжують "загальні справи" соціального характеру, спільні громадські заходи. Органи і посадові особи, які створюються публічним колективом, покликані виражати, здійснювати і захищати його загальні, не приватні, а суспільні інтереси, на базі яких і складається публічний колектив.

Вагоме місце у публічному управлінні належить розвитку комунікацій. До її форм належать: "істинні" (чи "природні") – ті, що реально відбуваються, наприклад, вихід на ринок, досягнення високих якісних та інших стандартів, відкриття нового виробництва, зміни у структурі управління, кооперація, ліквідація у великих компаніях, тощо. Спеціальні (чи "штучні") події – ті, до яких вдаються у разі зниження інтересу споживача до компанії, її продуктів, тощо, ті які створюються спеціально, наприклад, конференції, Дні відкритих дверей, перерахування добродійних внесків до благодійних фондів, конкурси, змагання, тощо. Процес надання публічності спеціальним економічним подіям пов'язаний зі створенням певних передумов: подія планується завчасно; подія висвітлює діяльність компанії з позитивного боку; подія враховує інтереси цільових аудиторій; подія влаштовується заради того, щоб про неї повідомили, а у кращому випадку – щоб перетворити її на традицію; подія більш драматизована, ніж "звичайна" (має власний сюжет, інтригу, тощо); значну роль у події відіграють різні знаменитості; подія добре організована, доступна для спостереження, залучає глядачів та учасників; про подію завчасно інформують у засобах масової інформації; подією намагаються створити сильне, незабутнє враження; подія має стати джерелом новин; подія породжує інші – аналогічні події.

Держава впливає на економічні процеси опосередковано – через регулювання поведінки суб'єктів ринку. Надаючи, наприклад, пільги виробникам певного товару, вона опосередковано стимулює зростання обсягів виробництва. Основними методами непрямого регулювання економіки в умовах посилення публічності є податкова, бюджетна, грошово-кредитна, інвестиційна, інноваційна, амортизаційна, структурна, інформаційна економічна політика. Непрямі методи державного регулювання включають правові і економічні методи. Правові методи – система законів та законодавчих актів, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання (визначають правовий простір). Економічні методи державного регулювання економіки пов'язані зі створенням державою фінансових чи матеріальних стимулів, здатних впливати на економічні інтереси суб'єктів господарювання й обумовлювати їхню поведінку. Переважно вони ґрунтуються на регулюванні валютного курсу, цін і доходів населення, формуванні економічних умов, які спонукають господарюючих суб'єктів діяти відповідно до цілей розвитку суспільства. Перехід до мережевої економіки посилив вплив інформаційних методів, до яких належать інструменти інформування, переконання і пропаганди, які передбачають вплив на ціннісні пріоритети індивіда, що мотивують його діяльність згідно із суспільно визнаними нормами і використовуються на основі даних досліджень із соціальної психології та поведінки людини.